

Sygn. akt II CSK 204/19

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa "R." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.
przeciwko Kołu Łowieckiemu "K." w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 3 października 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 9 listopada 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa
tysiące siedemset) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 listopada 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację pozwanego Koła Łowieckiego „K.” w W. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 13 września 2017 r. zasądającego od pozwanego na rzecz powódki R. sp. z o.o. w C. kwotę 82 178,83 zł.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, pozwany wskazał przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wywiódł, że zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza przepisy postępowania, prowadząc do naruszenia szeroko rozumianego prawa strony do

sądu, w tym w szczególności prawa do dowodzenia swoich twierdzeń i odpierania powództwa oraz prawa do równości stron w procesie, a uchybienia te w niewątpliwy sposób wpłynęły na wynik przedmiotowej sprawy. Zastrzeżenia skarżącego budzi oddalenie jego istotnych wniosków dowodowych, tj. dowodu z opinii innego biegłego z zakresu szacowania szkód wyrządzonych przez zwierzynę łowną oraz przesłuchania zawnioskowanych świadków. Zdaniem pozwanego, Sąd Apelacyjny niewłaściwie zaprzestał gromadzenia materiału dowodowego w sytuacji, gdy istniała konieczność wyjaśnienia istotnych w sprawie okoliczności, a zaniechanie dalszego prowadzenia postępowania dowodowego, w tym przede wszystkim jego ograniczenie poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego, doprowadziło do wydania przez Sąd błędnego rozstrzygnięcia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16,

nie publ.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2015 r., III CSK 198/15, nie publ., z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, nie publ., z dnia 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, nie publ., z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, nie publ., z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ., z dnia 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, nie publ., z dnia 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, nie publ., z dnia 5 października 2018 r., V CSK 168/18, nie publ.).

Skarżący nie wykazał, by kwestionowane przez niego orzeczenie dotknięte było tego rodzaju nieprawidłowościami.

W myśl jednolitego stanowiska Sądu Najwyższego, wymaganie określone w art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. nie jest tożsame z określonym w art. 398⁴ § 2 k.p.c., co oznacza, iż skarżący powinien odrębnie przytoczyć podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie i odrębnie uzasadnić wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nawet jeżeli argumentacja prawna może się w pewnym zakresie pokrywać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156, z dnia 5 czerwca 2001 r. IV CZ 45/01, OSNC 2001, nr 10, poz. 157, z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 189/02, nie publ., z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, nie publ., z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl., z dnia 11 kwietnia 2018 r., V CSK 547/17, nie publ., z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 567/17, nie publ.). W tej sytuacji uzasadnienie oczywistej zasadności skargi nie może poprzestawać na powołaniu naruszeń prawa wskazanych w podstawach kasacyjnych.

W oderwaniu od podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, uzasadnienie wniosku o przyjęcie do rozpoznania wniesionej przez pozwanego skargi kasacyjnej jest oczywiście niewystarczające. Twierdzenia dotyczące oczywistej zasadności zarzutów co do nieprzeprowadzenia wnioskowanych przez niego dowodów z zeznań świadków oraz dowodu z opinii innego biegłego są w tym układzie gołosłowne.

Niezależnie od tego, należy zauważyć, że o oczywistej zasadności skargi w żaden sposób nie świadczy żaden z zarzutów powołanych w postawach kasacyjnych.

Dotyczy to przede wszystkim zarzutu naruszenia § 4 ust. 6 i 7 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz. U. 2010, Nr 45, poz. 272 ze zm.) oraz art. 361 k.c. Po uzupełnieniu postępowania dowodowego przez dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego, Sąd Apelacyjny zaakceptował zastosowaną przezeń metodę wyliczenia szkody i wyjaśnił, że metoda określona w rozporządzeniu wiąże zarządcę (dzierżawcę) obwodu łowieckiego na etapie szacowania szkody, nie uniemożliwia natomiast zastosowania na etapie sporu sądowego, gdy znany jest już rzeczywisty plon z upraw, innej metody, bardziej adekwatnej z punktu widzenia zasady pełnej kompensacji szkody w uprawach (art. 361 k.c.). Miał przy tym na względzie stanowisko wyrażone w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2015 r., III CZP 114/14 (OSNC 2015, nr 12, poz. 134), gdzie wskazano m.in., że nie są uzasadnione próby rozstrzygania o zakresie pojęcia szkody wyrządzonej w uprawach rolnych na podstawie przepisów ww. rozporządzenia, i że zasada ochrony własności wyrażona w art. 64 Konstytucji wymaga, aby odszkodowanie w pełni pokrywało szkody wyrządzone w uprawach przez zwierzynę łowną.

W kontekście zarzutów naruszenia przepisów postępowania należy zwrócić uwagę, że wnioski o dopuszczenie dowodów z zeznań wskazanych przez pozwanego świadków, których pominięcie zarzuca, zostały zawarte w spóźnionej i zwróconej odpowiedzi na pozew, a zgłoszone na rozprawie w dniu 31 sierpnia 2017 r. zostały oddalone przez Sąd pierwszej instancji jako spóźnione. Aprobując to stanowisko, Sąd odwoławczy zwrócił uwagę, że pozwany nie wskazał żadnej okoliczności, która miałaby uprawdopodobniać, iż strona nie mogła swych twierdzeń i dowodów przywołać wcześniej (opóźnienie nie wynika z jej winy) lub że ich uwzględnienie nie spowoduje zwłoki w postępowaniu. Wyjaśnił przy tym – zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego - że sama waga dowodu, polegająca na tym, iż jego uwzględnienie mogłoby prowadzić do zniweczenia dochodzonego

roszczenia i oddalenia powództwa, nie jest wystarczająca do uchylenia konsekwencji zawinionego naruszenia ciężaru wspierania postępowania (por. wyrok Sądu Najwyższy w wyroku z 8 lutego 2018 r., II CSK 462/17, OSNC-ZD 2018, nr 3, poz. 48). Eksponowany w skardze kasacyjnej zarzut, że to pełnomocnik pozwanego a nie sam pozwany uchybił terminowi na złożenie odpowiedzi na pozew oraz zgłoszenie wniosków dowodowych, nie może być skuteczny, skoro w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, iż ewentualne zaniedbania pełnomocnika reprezentującego stronę nie wyłączają negatywnych dla strony konsekwencji procesowych (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2002 r., II CZ 72/02, nie publ., z dnia 3 grudnia 2003 r., I CZ 139/03, nie publ., z dnia 25 marca 2010 r., I CZ 122/09, nie publ., z dnia 17 kwietnia 2013 r., V CZ 104/12, nie publ., z dnia 17 kwietnia 2008 r., I CZ 19/08, z dnia 28 lutego 2018 r., II CZ 106/17, nie publ., z dnia 28 marca 2018 r., IV CZ 12/18, nie publ., z dnia 28 czerwca 2019 r., V CZ 34/19, nie publ.). Jest także jasne, że nieziszczenie przesłanek wskazanych w art. 217 § 3 k.p.c. samo przez się nie dezaktualizuje możliwości pominięcia twierdzeń i dowodów, które są spóźnione na podstawie art. 217 § 2 k.p.c.

O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie może też świadczyć zarzut naruszenia art. 285 k.p.c., który stanowi w istocie niedopuszczalną w postępowaniu kasacyjnym polemikę z dokonaną przez Sady *meriti* oceną opinii biegłego. Należy przypomnieć, że co do zasady dowód z opinii biegłego podlega ocenie na podstawie art. 233 § 1 k.p.c., podobnie jak inne środki dowodowe (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001, Nr 4, poz. 64 i z dnia 26 stycznia 2017 r., I CSK 142/15, nie publ., oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2002 r., V CKN 1354/00, nie publ., z dnia 21 października 2004 r., V CK 143/04, nie publ., z dnia 14 listopada 2013 r., IV CSK 135/13, niepubl., z dnia 16 stycznia 2014 r., IV CSK 219/13, nie publ., z dnia 25 czerwca 2014 r., IV CSK 621/13, nie publ., z dnia 20 stycznia 2015 r., V CSK 254/14, nie publ., z dnia 12 lutego 2015 r., IV CSK 275/14, nie publ., z dnia 14 stycznia 2016 r., IV CSK 223/15, nie publ., i z dnia 14 grudnia 2018 r., I CSK 689/17, nie publ.). Sady obu instancji poświęciły tej ocenie wzmożoną uwagę.

Powołany zaś w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 210 § 3 w związku z art. 235 i art. 133 § 3 k.p.c. przez pozbawienie pozwanego możliwości wzięcia udziału „w wizji” przejawiające się w zbyt późnym zawiadomieniu strony o jej terminie, tj. w przeddzień dokonania oględzin, nie był w ogóle podnoszony w apelacji, a ponadto skarżący nie wyjaśnił też przekonująco, w jaki sposób podnoszone przezeń uchybienie wpłynęło na wynik sprawy i że wpływ ten jest oczywisty.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. oraz – co do kosztów – art. art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. Wysokość należnych powodowi kosztów procesu ustalono zgodnie z § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

as]

aj